

Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi

<http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/uufader.htm>

B1 Düzeyindeki Yedi İklim Türkçe Ders Kitabında Metinler Arası Fotoğraf Aşamalılığı

Yunus Emre ÇEKİCİ

*Okutman, Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, TÖMER,
yunusemreckici@gmail.com*

ÖZET

Yabancı dil ders kitapları, farklı türlerde metinlerden oluşur. Çünkü farklı metinler, farklı dil yapıları ve iletişim olanakları içerir. Bu ders kitaplarındaki metin türlerinden biri de fotoğraflardır. Günümüz dilbiliminde fotoğraf, bir metin türü olarak kabul edilmektedir. Çünkü fotoğraf da, diğer metin türleri gibi iletişimsel bir işlev taşımakta ve bir ileti içermektedir. Bu nedenle fotoğraflar metinsel yöntemlerle incelenebilir. Bu çalışmanın amacı, Yedi İklim Türkçe (Yunus Emre Enstitüsü) ders kitaplarındaki metinlerin, metinler arası aşamalılığını belirlemektir. Bu amaçla, B1 seviyesindeki ders kitaplarında yer alan fotoğraflar incelenmiştir. Metinler arasılık, bu çalışmanın odağını oluşturmaktadır. Betimsel nitelikteki bu çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın verileri, yarı yapılandırılmış gözlem formuyla toplanmıştır. Bulgular, fotoğraflar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Ders Kitapları, Metinler Arasılık, Aşamalılık, Fotoğraf.

Intertextual Progressivity of Photos in Yedi İklim Türkçe Textbooks at Level B1

ABSTRACT

Foreign language textbooks contain texts of different genres. Because different texts contains different language structures and communication possibilities. One of the text types included in these textbooks is also the photo. Intoday's linguistics, photography is accepted as a text. Because photography has a communicative function like other text types. In addition, photographs, like other types of text, have a message. Therefore, photographs can be examined with textual methods. The aim of this research is to try to describe the intertextual progressivity of texts in Yedi İklim Türkçe (Yunus Emre Enstitüsü) textbooks. For this purpose, photographs in textbooks at level B1 have been examined. Photography is the object of research in this study, and intertextuality is the focus of this study. In this study which has descriptive nature, document analysis method is used. Semi-structured observation form was used when data were collected. The findings were interpreted through photographs.

Key Words: Textbooks, Intertextuality, progressivity, photo.

GİRİŞ

Günümüzde eğitim teknolojisi alanındaki hızlı gelişmeye rağmen, diğer alanlarda olduğu gibi yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de en fazla kullanılan materyallerden biri, hâlâ ders kitabıdır. Dil öğretimindeki ders kitapları metin birliklerinden, eş deyişle metin demetlerinden oluşur. Bu nedenle, dil öğretimini amaçlayan ders kitapları, metindilbilimin uğraş alanına girer.

Ders kitaplarında birçok farklı türde metin olabildiği gibi, fotoğraflar da sıklıkla yer alır. Fotoğraflar, tutarlı bir bütün oluşturduğu için metin olarak kabul edilir vemetindilbilim içinde ele alınabilir. Bir metnin düzenlenişini, yapısını, metin içi ve metin dışı bağıntıları, bir metni metin yapan ilkeleri, metnin üretilişini ve alımlanışını araştıran metindilbilim alanında (Kanatlı, 1998 ve Korkut, 2015); metinsellik ölçütleri önemli bir araştırma konusudur. Metinsellik ölçütleri, bir metnin metin olarak kabul edilmesi için gerekli ölçütleri dizgeselleştirir. Alan yazınında metni metin yapan yedi ayrı metinsellik ölçütünden söz edilir. Bu ölçütlerden biri de metinler arasılıktır.

Bakthin, Barthes ve Kristeva gibi isimlerle anılan metinler arasılık, her metnin başka metinlerin bir araya gelmesiyle üretildiği ve alımlandığı

görüşüne dayanır. Bu ölçüte göre tarihte üretilmiş her metin, doğası gereği metinler arasındadır, yani başka metinlerle ilişki içindedir.

Metin arkeolojisi olarak da adlandırılan metinler arasılık (Sakallı, 2014: 156), bir metnin kendisinden önceki yazılı ve sözlü metinlere yaptığı gönderimsel ilişkiler bütünüdür (Eziler Kıran ve Kıran, 2011: 359). Metinler arasılık, iki ya da daha çok metin arasında bir alışveriş, bir tür konuşma ya da söyleşim biçimi olarak anlaşılmalıdır (Aktulum, 2014: 16). Bir başka tanıma göre metinler arasılık, her metnin, diğer metinlerin arka alanına dayalı olarak yarattığı sosyal anlamdır (Lemke, 2004: 3). “Metinler arasılık ilkesi, kaynak ya da ilk metnin varlığını olumsuzlar; metni evrensel bir konuma yerleştirir. Çünkü her metin bir başka metinden doğar” (Sakallı, 2016: 55). Bauman’ın dediği gibi (2008: 116), “Her metinsel üretim, önceki metinleri varsayar ve gelecekte üretilcek metinlere beklenti oluşturur.” Bu ön varsayım ve art beklenti, metinler arasılığın temelidir.

Günay’ın (2007: 211), aşağıdaki görüşleri, metinler arasılığın temel özelliklerini açıklar niteliktedir.

Bir metin diğer tüm anlatımlardan yalıtılmış, onlardan soyutlanmış bir şey değildir. Bir metin tek başına yazılmamıştır, tek başına değildir ve tek başına okunamaz. Bu metnin başka metinlerle ilişkisine göre bir değeri ve anlamı vardır. Metinler arası kavramı; kültürel ortam, alıntılar, şu ya da bu biçimde gönderimde bulunan metinler ve metin türleri ile ilgili bir kavramdır. Metinler arasılık kavramı, bir metin ya da metinler grubunun başka metinlerle olan açık ya da gizli ilişkilerini belirtir. Her metin, geniş bir bağlam göz önünde tutularak yazılır, yine her metin, kendisinden önce yazılmış ve biçem, izlek ya da bir başka açıdan az ya da çok etkilenmiş olup bu metinlerle doğrudan ya da dolaylı olarak etkileşim içindedir.

Kara ve Çekici (2017: 413-414), metinler arasılıkla ilgili aşağıdaki saptamaları yapmaktadır:

Metinler arasılık, birbirini sonsuzlayan berber aynaları gibi veya her kapısı başka bir odaya açılan sonsuz odalı bir ev gibidir. Her metin başka bir metne açılır, her metinde başka bir metnin izi sürülür ve bu yolculuk bitimsizdir. Okuyucu metni kazıdıkça, metnin anlam ayrıntılarını keşfetmeye çalıştıkça başka metinlerin kalıntılarıyla karşılaşır ve eğer isterse metnin içindeki diğer metinlerin peşine düşer. Metnin içindeki o diğer metinler de doğal olarak başka metinlere ev sahipliği yapmıştır. Dolayısıyla metinler arasılık, birbirini içeren metin zincirini ziyaret etmek, bitimsiz bir yolculuğa çıkmak, sonu gelmeyen anlam ayrıntılarını kovalamak demektir. Diğer bir ifadeyle metinlerarasılık, başka metinlerin işbirliği, paylaşımı,

etkileşimi, geçirgenliği, bir metnin diğerini misafir etmesi olarak tanımlanabilir. Metinler arası bir metni okumak, başka metinlerin peşine düşmek, sürekli yolda olmak, belki de kaybolmayı göze almaktır. Bu açıdan bakıldığında metinler arasılık noktasal değil süreçsel, çizgisel değil zikzaklıdır, bu nedenle de hem yazarın hem de okurun bu zikzaklı yolda anlam inşa etme eylemidir.

Metinler arasılıkla ilgili yukarıdaki saptamalardan da anlaşıldığı gibi her metin, doğası gereği metinler arasıdır. Çünkü hiçbir metin, salt kendisiyle sınırlanamaz. Eş deyişle her metin, kendinden önce yazılan metinlere bir itiraz, kendinden sonra yazılacak metinlere de bir hazırlıktır. Her metin, yazılan ve yazılacak olan metinler arasında bir köprüdür. Güncel metindilbilim araştırmalarında fotoğraflar da metin olarak kabul edildiğine göre, fotoğraflar metinler arasılık bağlamında ele alınabilir. Bu bağlamda Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan ve yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaygın bir biçimde kullanılan “Yedi İklim Türkçe” adlı ders kitabındaki fotoğraflar, metinler arasılık bağlamında incelenebilir.

“Alan farklılıklarına bakılmaksızın ders kitaplarında kullanılan görsel unsurların ortak amacı öğrenmeyi desteklemek, kolaylaştırmak, kalıcı hale getirmek, öğrencinin dünyasına dokunarak duyguları harekete geçirmek, motive etmek ve konuya odaklanmasını sağlamaktır” (Ünver ve Genç, 2013: 394).Yabancı dil olarak Türkçe eğitiminde görseller, aynı zamanda okuma becerisinin bir ögesidir. Alan yazında buna görsel okuma adı verilmektedir. Görsel okuma, Türkçe eğitiminde üzerinde önemle durulan becerilerden biridir. Öztürk (2014: 36) görsel okumayı kaynağın; beden dili, resim, fotoğraf, çizim, grafik simge gibi kod türleriyle kodlayıp görsel kanalla ilettiği mesaj(lar)ı doğru anlama ve yorumlama becerisi olarak tanımlamaktadır. Görsel unsurlardan biri olan fotoğraflar, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanındaki ders kitaplarında öğrenmeyi kolaylaştırıcı amaçlara hizmet etmeli, aynı zamanda metinler arası okuma ve anlamlandırmaya zemin hazırlamalıdır. Bu bağlamda yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yoğun olarak kullanıldığını gözlemlediğimiz Yedi İklim Türkçe ders kitabı, incelemeye ve tartışmaya değerdir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan B1 düzeyindeki Yedi İklim Türkçe ders kitabında yer alan fotoğrafları, metinler arası aşamalılık bağlamında incelemektir. Aşama, “Önem veya değer bakımından gitgide yükselen bir sıra basamakların her biri, rütbe, mertebe, paye” (TDK, 2011: 173) olarak tanımlanmaktadır. Alan yazınında aşamalılığın yanı sıra “ardışıklık” kavramı da kullanılmaktadır.

“Ardışıklık öğretim programındaki konuların dikey ilişkilerle düzenlenmesini gösterir. Öğrenme konularının ya da beceri geliştirici konuların sürekliliğini sağlamak için koşullu ya da tekrarlı yani sarmal yaklaşımlı bir düzenlemeyi gerektirir” (Arı, 2016: 243). Buradan hareketle metinler arası aşamalık / ardışıklık, ders kitabında yer alan metinlerin rastgele değil, birbirinin devamı şeklinde bir araya gelmesi, metinlerin birbirine bağlı olarak gitgide yükselmesi olarak tanımlanabilir. Türkçe ders kitapları, dağınık bir metin arşivi değil, birbiriyle ilişkili metin demetlerinden oluşan bir bütündür. Bu ders kitaplarındaki metinler, öğrencilerin ilişkilendirme becerisini geliştirecek bir biçimde aşama aşama düzenlenmelidir. Fotoğraflar da bu önermeye dâhildir. Bunu belirginleştirmek amacıyla metinler arası fotoğraf aşamalılığı, ünite içi ve üniteler arası olmak üzere iki alt başlıkta incelenmiştir. Kurgusal karakterlerin dilsel iletişimlerini yansıtan fotoğraflar, ünite içinde olabildiği gibi üniteler arasında da aşamalı bir düzen sergilemektedir. Bunun için araştırmada fotoğraf aşamalılığı, ünite içi ve üniteler arası göndermelere göre incelenmiştir.

YÖNTEM

Nitel modeldeki bu çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Yunus Emre Enstitüsünün hazırladığı, B1 düzeyindeki Yedi İklim Türkçe, bu çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Üniversitelere bağlı TÖMER’lerde çok sık kullanıldığı için, Yunus Emre Enstitüsünün kitabı araştırmaya konu edilmiştir. B1 düzeyinin seçilmesinin nedeni de, diğer düzeylerdeki kitaplara da genellenebilecek özellikler barındırmasıdır.

Yedi İklim Türkçe 2015 yılında, Türkiye Diyanet Vakfı Matbaasında basılmıştır. Yrd. Doç. Dr. Erol Barın, Dr. Şaban Çobanoğlu, Prof. Dr. Şeref Ateş, Doç. Dr. Mustafa Balcı, Doç. Dr. Cihan Özdemir kitabın editörleri; Yrd. Doç. Dr. İbrahim Gültekin, Doç. Dr. Mahir Kalfa, Yrd. Doç. Dr. Filiz Mete, Aydan Eryiğit, Uğur Kılıç kitabın yazarlarıdır. Yedi İklim Türkçe’nin görsel yayın yönetmeni Zeynep Sevede Paksu, Görsel Yayın Danışmanı Dr. Melike Günyüz’dür. B1 kitabı 191 sayfadan oluşmaktadır.

Veriler toplanırken yarı yapılandırılmış gözlem formu kullanılmıştır. Gözlem formu, ünite içi ve üniteler arası fotoğraf aşamalılığı olmak üzere iki alt başlıktan oluşmaktadır. Araştırmada elde edilen bulgular örneklendirilerek açıklanmış ve yorumlanmıştır. “Ne kadar?” sorusu merak edilmediği için, istatistiksel analiz teknikleri kullanılmamıştır.

BULGULAR ve YORUM

Bu başlık altında ünite içi ve üniteler arası fotoğraf aşamalılığına ilişkin bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Ünite İçi Fotoğraf Aşamalılığı

B1 düzeyindeki Yedi İklim Türkçe ders kitabı sekiz üniteden oluşmaktadır. Bu üniteler sırasıyla şöyledir: *Haberin Var mı?, Yorumlar ve Görüşler, Eğitim, Gelin Tanış Olalım, Engelleri Kaldıralım, Kurgu, Kutlama, Ömür Dediğin*. Bu ders kitabındaki metinler, ünite temelli olarak hazırlanmıştır. Başka bir deyişle metinler, aynı üniteye organize edilebilecek ortak nitelikler taşımaktadır. Her ünite, kendi içinde birbirine örgülenmiş metin demetlerinden oluşmaktadır. Kitapta, metinlerin içeriğini yansıtmak, metin aracılığıyla dil becerilerini kazandırmak, metinlere ve dil becerilerine güdülenmeyi sağlamak için çeşitli fotoğraflar kullanılmıştır. Bu fotoğraflar, içinde tiyatrocuların da bulunduğu (Ferdi Atuner, Tevfik İnceoğlu vb.) profesyonel bir ekip tarafından gerçekleştirilmiştir. Ders kitabı için hazırlanmış kurgu metinlerdeki karakterler, fotoğraflarla somutlaştırılmıştır.

Fotoğraflar ders kitabında, genellikle metinlerde yer alan karakterlerin dilsel eylemlerini yansıtmak ve metnin içeriğini desteklemek amacıyla kullanılmıştır. Ünite içinde, metnin konusuna, karakterlerin çeşitliliğine koşut olarak fotoğraflar da aşama aşama düzenlenmiştir. Sözelimi “Yorumlar ve Görüşler” başlıklı ikinci üniteye, Derya ve Deniz bir iş başvurusu yapmadan önce Metin Hoca’yla görüşmek üzere sözleşirler. Ardından Derya ve Deniz, bir iş başvurusunda yapılması gerekenleri öğrenmek için Metin Hoca’ya buluşur ve ondan yardım alırlar. Daha sonra Derya, İnsan Kaynakları Müdürü’yle iş görüşmesine gider. Bu akış, ayrı ayrı metinlerde dile getirilir. Konu, karakter ve fotoğraflar; kazandırılması hedeflenen kazanımlara uygun bir biçimde aşama aşama düzenlenir. Metinler arasında birbirini takip eden aşamalı bir ilişki söz konusudur. Fotoğrafların, kurgusal metinlerdeki sıradüzene koşut bir biçimde ilerlemesi, öğrencilerin konuyu takip etmesini, metinler arasında ilişki kurma becerisini geliştirebilir.

Fotoğraf 1: Yarın Buluşalım

Fotoğraf 2: Çalışmak İstiyoruz

Fotoğraf 3: İş Görüşmesi

Üçüncü ünitedeki “Büyük Heyecan” başlıklı okuma metninde, Yaren’in üniversite sınavının sonucu açıklanmadan önce duyduğu heyecan, üniversiteye ilişkin hayalleri ve beklentileri anlatılmaktadır. Aynı ünitedeki “Sınav Sonucu Belli Oldu” başlıklı dinleme metninde de Yaren’in ve ailesinin sınav sonucunu öğrenmesi ele alınmaktadır. Daha sonra başka bir metinde Yaren’in üniversiteye kayıt yaptırması işlenmekte, bir diğer metinde de Yaren’in kazandığı Hacettepe Üniversitesi hakkında bilgiler yer almaktadır. Görüldüğü gibi, ünite içinde hedeflenen dilsel beceriyi kazandırmak için metinler birbiriyle ilişkili olacak şekilde organize edilmektedir. Metinler ve fotoğraflar, birbirini izleyecek şekilde basamak basamak yükselmektedir. Bu durum, metinler arası fotoğraf aşamalılığı için olumlu bir örnektir.

Fotoğraf 4: Büyük Heyecan **Fotoğraf 5:** Sınav Sonucu Belli Oldu

Fotoğraf 6: Yaren'in Fakültesi

Dördüncü ünite “Kafede” başlıklı okuma metninde, Sofya ve Mariya arasında Türkçe kursu hakkındaki karşılıklı konuşma yer almaktadır. Ardından “Kafede” başlıklı metinde belirtildiği gibi- kurslar ve yeni kayıtlar hakkında bilgi almak amacıyla Sofya, Mariya’yı Yunus Emre Enstitüsü Türk Kültür Merkezi Müdürü’yle tanıştırır. İlerleyen sayfalardaki bir başka metinde, Mariya’nın Türkçe kursuna kaydoluşu bir diyalog olarak yer alır. Ayrıca yine bu konularla bağlantılı olarak aynı ünite “Kültür Elçileri Türkiye”de ve “Yunus Emre Enstitüsü Üsküp” başlıklı iki okuma metni, “Her Kapıyı Açan Anahtar: Yabancı Dil” başlıklı bir dinleme metni ve “Kursa Kayıt” başlıklı bir yazma etkinliği bulunmaktadır. Daha önceki ünitelerde olduğu gibi, bu ünite de metinler birbirini takip etmekte, metnin içeriğini yansıtan fotoğraflar aracılığıyla metinler arası okuma ve anlam kurma kolaylaşmaktadır.

Fotoğraf 7: Kafede

Fotoğraf 8: Maria Kursta

Fotoğraf 9: Kayıt Bürosunda

Dördüncü üniteadaki “Bir Ömür” başlıklı okuma metninde, Mustafa Bey ve eşi Asuman Hanım’ın ev alma kararıyla emlakçıya gideceğinden söz edilir. Ardından “Emlakçıda” başlıklı dinleme metninde satın alınacak ev ile ilgili karşılıklı konuşmalar yer alır. Daha sonra “Hangisini Alalım?”, “Sürpriz” ve “Servis Görevlisini Beklerken” başlıklı metinlerde aynı ana konu, farklı gelişmelerle metinler arası bir ilişkiyle devam eder. Bu devamlılık, fotoğraflarda da belirgindir. Kitapta metinler arası ilişkiler, fotoğraflarla da desteklenmektedir.

Fotoğraf 10: Bir Ömür

Fotoğraf 11: Emlakçada

Fotoğraf 12: Hangisini Alalım

Fotoğraf 13: Sürpriz

İlk dört ünite de göze çarpan ünite içi metinler arası fotoğraf aşamalılığı, diğer ünitelerde de farklı bağlamlarda yer almaktadır. İncelenen kitaptaki ünite içi metinler arası fotoğraf aşamalılığı, öğrencilerin o ünite içinde konuyu takip etmesini kolaylaştırması, eski metinle yeni metin arasında bağlantı kurması ve daha sonra okunacak metne yönelik bir beklenti oluşturması bakımından ilgi çekicidir.

Üniteler Arası Fotoğraf Aşamalılığı

İncelenen ders kitabında, ünite içi fotoğraf aşamalılığının yanı sıra, üniteler arası fotoğraf aşamalılığına rastlamak da olanaklıdır. Sözgelimi 1. ünite de bir dil bilgisi etkinliğinde kitaptaki kurgu karakterlerden biri olan Yaren'in fotoğrafı kullanılıyorken, 5, 7 ve 8. ünitelerde yer alan dinleme ve okuma metinlerinde de yine Yaren'in fotoğrafı kullanılabilir.

Fotoğraf 14: Yaren Müzik Dinlerken Uyudu

Fotoğraf 15: Yönetici

Fotoğraf 16: Gül Dalında Bir Dilek

Fotoğraf 17: Eşleştireli

Yine farklı ünitelerde ve farklı bağlamlarda Mustafa Bey ve eşi Asuman Hanım'ın fotoğrafının kullanıldığı gözlemlenmektedir. Farklı ünitelerdeki fotoğraf sürekliliği, konular arasında kopukluğu giderebilme özelliği taşımaktadır. Aynı zamanda bu durum, ön öğrenmelerle yeni öğrenmeler arasındaki bağı kuvvetlendirebilir.

Fotoğraf 18: Şeker Gibi Bir Bayram

Fotoğraf 19: Bir Yastıkta Kocamak

Fotoğraf 12: Hangisini Alalım

Ayrıca incelenen ders kitabında kurgusal fotoğrafların yanı sıra, gerçek yaşama gönderme yapan fotoğraflar da yer almaktadır. Hayatın kendisi de bir metin olduğuna göre, bu fotoğrafların gerçek hayatla metinler arası ilişki içinde olduğunu söylemek yerinde olur.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Yunus Emre Enstitüsünün hazırladığı Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan B1 düzeyindeki Yedi İklim Türkçe ders kitaplarında yer alan fotoğrafların, metinler arası aşamalılığını betimlemeyi amaçlayan bu çalışmada ulaşılan sonuçlar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Yedi İklim Türkçe'deki fotoğraflar, metinlerin içeriğine koşut bir biçimde art arda ilerlemekte, başka bir deyişle aşamalı bir sradüzen izlemektedir. Metinler, birbirleriyle ilişkili olduğu için

metinlere ilişkin fotoğraflar da metinler gibi aşama aşama ilerlemektedir.

- İncelenen kitap, ünite içi ve üniteler arası fotoğraf aşamalılığına rastlamak olanaklıdır. Bu durum, ders kitabını takip eden Türkçe öğren(i)cilerinin ilişkilendirme ve birleştirme becerilerini geliştirebilir.
- Ünite içi ve üniteler arası fotoğraf aşamalılığı, yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin ön öğrenmeleriyle yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurmasını sağlayabilir.
- Üniteler arası fotoğraf aşamalılığı, üniteler arasındaki kopukluğu engelleyebilir.
- Dersler her ne kadar ünitelerle işlense de, dil becerisi devamlılık taşıyan bir bütündür. Metinler arası aşamalılık, bu bütünlüğe katkı sağlayabilir.

Ulaşılan sonuçlardan hareketle aşağıdaki öneriler ileri sürülebilir:

- Fotoğraf aşamalılığı, metinlerdeki konu aşamalılığına koşut ilerlediği için, bu alandaki kitaplarda öncelikle konu aşamalılığına önem verilmelidir. Başka bir deyişle, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanındaki kitaplarda A1'den başlayarak bütün düzeylerde, birbiriyle ilişkili konuların ele alındığı metinler seçilmelidir.
- Bu alanda ders kitabı yazarlar, metinler arası fotoğraf aşamalılığını gözetmelidir. Bunun için, ders kitaplarının profesyonel bir fotoğraf ekibiyle oluşturulmasında yarar vardır.
- Ders kitapları metinler arası okumaya ve görsel okumaya hizmet etmelidir.
- Ders kitaplarındaki metinler arası fotoğraf aşamalılığın etkisine yönelik, öğrenci ve öğretmen görüşleri araştırılabilir, bu konuda deneysel çalışmalar yapılabilir.
- Yedi İklim Türkçe'nin yanı sıra diğer ders kitapları da bu bağlamda incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Aktulum, K. (2014). *Metinlerarasılışkiler*. Ankara: Kanguru Yayınları.
- Arı, G. (2016). Türkçe dersi (1-8. sınıflar) öğretim programı sözlü iletişim öğrenme alanındaki kazanımlara eleştirel bir bakış. *Sakarya University Journal of Education*, 6(2), 235-253.
- Bauman, R. (2008). Tür, performans ve metinlerarasılığın üretimi. (I. Altun, çev.), *Milli Folklor*, 20 (78), 114-122.
- Eziler Kıran, A. ve Kıran, Z. (2011). *Yazınsal okuma süreçleri*. Ankara: Seçkin.
- Günay, D. (2007). *Metin bilgisi*. İstanbul: Multilingual.
- Kanatlı, F. (1998). *Dilbilimsel gerekçelendirme çözümlemesi -Almanca ve Türkçe boşanma metinleri bağlamında gerekçelendirme ve belirleyenleri-*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Kara, M. ve Çekici, Y. E. (2017). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarında metinler arası aşamalık: Yedi İklim Türkçe ve İzmir üzerine karşılaştırmalı bir inceleme. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (2), 411-426.
- Korkut, E. (2015). Metin dilbilimi ve dil öğretimi. E. Korkut ve İ. Onursal Ayırır (Ed.), *Dil bilimleri ve dil öğretimi* içinde (s. 159-188). Ankara: Seçkin.
- Lemke, J. L. (2004). Intertextualityandeducationalresearch. Uses of Intertextuality in ClassroomandEducationalResearch içinde. S. 3-15. Editörler: N. Shuart-Faris ve D. Bloome. Greenwich: Information Age Publishing.
- Öztürk, İ. Y. (2014). *Görsel okuma kapsamında grafik simgeler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sakallı, C. (2014). *Karşılaştırmalı yazınbilim ve yazınlararasılık/sanatlararasılık üzerine*. Ankara: Seçkin.
- Sakallı, C. (2016). *Günümüz edebiyat ve eleştiri kuramları*. Ankara: Anı Yayınları.
- TDK (2011). *Türkçe sözlük*. Ankara: TDK.
- Ünver, Ş. ve Genç, A. (2013). Görselliğın Gücü: Almanca Ders Kitaplarındaki Görselliğe İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 28 (1), 393-404.

EXTENDED ABSTRACT

One of the most used materials in educational environments is the textbook. Text book is also used extensively in the field of foreign language teaching. In the field of foreign language teaching, the text book consists of texts. Textbooks in this are a include reading and listening texts. For this reason, textbooks should be studied with extual methods. In this context, the nature and quality of the texts in textbooks is an important review topic.

Foreign language textbooks contain texts of different genres. Because different texts contains different language structures and communication possibilities. One of the text types included in these text books is also the photo. Intoday's linguistics, photography is accepted as a text. Because photography has a communicative function like other text types. Inaddition, photographs, like other types of text, have a message. Therefore, photographs can be examined with extual methods.

Text-linguistics deals with writing, receptioning and evaluating of text. Text-linguistic, a subfield of linguistics, examines the structure of a text and the criterias of textuality. The most important subject of text linguistics is the criterias of textuality. There are seven different criteras of textuality in the literature. Intertextuality is one of the seven criteras of textuality in the literature. In this context, it is necessary to mention briefly the concept of intertextuality.

Intertextuality is a interdisciplinary concept, which is the subject and method of examination of many different disciplines, from literature to educational sciences, from linguistics to visualarts. Bakhtin, Barthes and Kristevaare the most famous representatives of the intertextuality measure. According to this principle, each text is naturally associated with other texts. Intertextuality is called "textarchaeology". Intertextuality contributest other eader in many ways: association, analysis, synthesis, argumentation, reasoning, and so on. For this reason, foreign language textbooks should include in ter-textual relations.

The aim of this research is to try to describe the intertextual progressivity of texts in Yedi İklim Türkçe (Yunus Emre Enstitüsü) textbooks. For this purpose, photographs in textbooks at level B1 have been examined. Photography is the object of research in this study, and intertextuality is the focus of this study. In this study which has descriptive nature, document analysis method is used. Semi-structured observation form was used when data were collected. The findings were interpreted through photographs. Below is some information about the coursebook we studied in the study.

Yedi İklim Türkçe was printed in Türkiye Diyanet Vakfı Matbaası in 2015. Asst. Assoc. Dr. Erol Barın, Dr. Prof. Şaban Çobanoğlu, Prof. Dr. Şeref Ateş, Assoc. Dr. Mustafa Balcı, Assoc. Dr. Cihan Özdemir is the editor of the book; Asst. Assoc. Dr. İbrahim Gültekin, Assoc. Dr. Mahir Kalfa, Assist. Assoc. Dr. Filiz Mete, Aydan Eryiğit and Uğur Kılıç are the authors of the book. Zeynep Sevde Paksu is the

director of the visual publication of the Yedi İklim Türkçe. Visual Publishing Advisor of the book is Melike Günyüz. The B1 book consists of 191 pages.

In this study, some of the results achieved are below:

- This book is text-oriented and text and image are interlinked.
- Photographs in Yedi İklim Türkçe have a gradual hierarchy. In other words, photographs are related to each other.
- This book can improve students' reasoning skills.

There are some suggestions for working:

- Apart from the Yedi İklim Türkçe, different books can be reviewed.
- Comparative studies between books can be made.
- Apart from level B1, different levels can be evaluated.
- Comparative studies between levels can be made.
- Experimental work can be done in this respect